

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklesiastikē Istorია

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

XLVI. De aliis Dionysii Epistolis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕ΄.

Ἐπιστολὴ πρὸς Νοβάτον Διογυσίαν.

Ἰδὼν ὁ αὐτὸς ὅποια καὶ τῷ Νοβάτῳ διε-
 χρασε, ταράσσοντι τινικὰ δὲ τῷ Ρώ-
 μαίων ἀδελφότητι ἐπειδὴ οὖν τῆς δόξα-
 σίας καὶ ἡμίσεως ἀπέφασιν ἐποιεῖτο τῶν
 ἀδελφῶν τινὰς, ὡς δὴ πρὸς αὐτῶν ἐπὶ τῆς
 ἐλθεῖν ἐκβεβιασμένους, ὅρα τίνα τρόπον αὐτῷ
 γράφει. Διονύσιος Νοβάτῳ τῷ ἀδελφῷ
 χαίρειν. εἰ ἀκὼν ὡς φησὶ ἡχθῆς, δεῖξίς ἐάν ἀνα-
 γωρήσῃς ἐκὼν. ἔδει μὲν γὰρ καὶ πᾶν ὅτι ἐν παθεῖν, B
 ὡς ἐγὼ μὴ διακόψαι τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ.
 καὶ ἢ ἂν ἀδοξοτέρα τῆς ἐνεκεν τοῦ μὴ χρίσαι
 μαρτυρία, καὶ ἐμὲ ὃ καὶ μέλλων. ἐκεῖ μὲν γὰρ
 ὡς ἐγὼ μᾶλλον τῆς ἐαυτοῦ ψυχῆς, ἐνταῦθα ὃ
 ὡς ἐγὼ ὅλης τῆς ἐκκλησίας μαρτυρεῖ. καὶ οὖν ὃ εἰ
 πείσαιο ἢ βιάσαι τὸς ἀδελφούς εἰς ὁμόνοιαν
 ἐλθεῖν, μείζον ἐστὶν ἢ τὸ σφάλμα τοῦ κα-
 τὰ νόμον καὶ τὸ μὴ ἐλθῆναι ἐπὶ τῆς ἐπι-
 νεθήσεαι. εἰ ὃ ἀπειθέτων ἀδυνατῆς, σῶζων
 σῶζε τὴν σεαυτοῦ ψυχὴν. ἐρρωσθαὶ σε ἐχόμε-
 νον τὸ εἰρήνης ἐν Κυρίῳ ἐνχομαι. ταῦτα καὶ
 πρὸς τὸν Νοβάτον.

CAPUT XLV.

Epistola Dionysii ad Novatum.

Sed videamus cujusmodi literas ^{Huc refer}
 Sidem Dionysius scripserit ad Nova- ^{Niceph.}
 tum, qui tunc temporis Romanam ec- ^{1.6 c.4.}
 clesiam conturbabat. Quoniam igitur
 ille defectionis & schismatis causam in
 quosdam fratres conferebat, à quibus
 se invitum eò impulsus fuisse causaba-
 tur, attende qualiter ad illum scribat:
 Dionysius Novato fratri salutem. Si
 quidem invitus, ut asseris, eò adductus
 es, id nobis ostendes tua sponte redeun-
 do. Satijs quidem fuerat quidvis pati ne
 ecclesia Dei discinderetur. Nec minùs
 gloriosum fuisset idcirco subire marty-
 rium, ne ecclesiam scinderes, quàm ut
 ne idolis sacrificares. Immo illud meo
 quidem judicio illustrius fuisset. Hic
 enim pro sua unius anima: illic pro om-
 ni ecclesia martyrium quis sustinet.
 Si tamen vel nunc persuaseris fratribus,
 aut eos coegeris ut ad concordiam rede-
 eant, majus tibi meritum erit quàm
 culpa. Et hæc quidem non imputabitur:
 Illud verò prædicabitur. Quod si fratri-
 bus parere reculantibus id efficere non
 potes, tuam ipse animam serva. Opto te
 paci studentem in Domino bene vale-
 re. Hæc Dionysius ad Novatum scripsit.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΣ΄.

Πρὸς ἄλλων Διογυσίαν Ἐπιστολῶν.

Γράφει ὃ καὶ πρὸς τὸς καὶ Αἴγυπτον Ἐπι-
 στολὴν πρὸς μελανοίαν ἐν ἧ τὰ δόξαν αὐ-
 τῷ πρὸς τῶν ὑποπεπικότεων ἀδελφῶν
 τάξιν ἀδελφωμάτων διαγραφῆς. καὶ
 πρὸς Κόνωνα τὸν Ἐρμιεπολιτῶν ὃ παρρησίας
 Ἐπίσκοπος ἦν ἐστὶν. ἰδίαν ἰς πρὸς μετάνοιαν
 αὐτῷ φέρεται γραφὴ καὶ ἄλλη ἐπιστολικὴ D
 πρὸς τὸ καὶ Ἀλεξανδρείαν ποιμνιον αὐτῷ ἐν
 τέτοις ἐπὶ καὶ πρὸς μαρτυρίας πρὸς τὸν Ὀριγέ-
 νην γραφῆσα. καὶ τοῖς καὶ Λαοδικείαν ἀδελ-
 φοῖς, ὡν πρὸς τὸ Ἐπισημῶν Ἐπίσκοπος.
 καὶ τοῖς καὶ Ἀρμενίαν ὡσαύτως πρὸς μετα-
 νοίαν ἐπιστολῆς, ὡν ἐπισκόπος ἐστὶν Μεραζάνης.
 πρὸς Ἀπαστέτοις, καὶ Κορνυλίῳ τῷ καὶ Ἀρ-
 μιν γράφει, δεξάμενος αὐτῷ τὴν κατὰ τῶ
 Νοβάτος ἐπιστολὴν ἧ καὶ σημαίνει δὴ τῶν ἐαυ-
 τῶν ἀδελφῶν ὑπὸ τῆς Ἐλένης ὃ ἐν Ταρσῶ
 τῆς Κιλικίας Ἐπισκόπος, ὃ τῶν λοιπῶν τῶν
 σωαυτῶν Φιρμιλιανῶν τε καὶ ἐν Καππαδοκίᾳ,

CAPUT XLVI.

De alijs Dionysii epistolis.

Scripsit etiam ad fratres per Ægy- ^{Huc refer}
 ptum constitutos epistolam de pœ- ^{Niceph.}
 nitentia: in qua & suam de lapsis pen- ^{c.6.1.6.}
 tentiam exponit, & criminum gra-
 dus distinguit. Exstat etiam peculiaris
 ejus liber de pœnitentia ad Cononem
 Hermopolitanæ ecclesiæ episcopum.
 Alia item oburgatoria epistola ad
 gregem suam Alexandria: est & li-
 bellus de martyrio ad Origenem scri-
 ptus. epistola quoque ad fratres Lao-
 dicensis ecclesiæ cui præerat Thely-
 midres episcopus: & ad Armenios
 similiter de pœnitentia, quorum epi-
 scopus erat Meruzanes. Scribit præ-
 terea ad Cornelium Romanæ urbis
 episcopum, cujus literas adversus
 Novatum scriptas acceperat. In
 qua quidem epistola significat se ab
 Heleno Tarfi Ciliciæ episcopo, &
 à ceteris qui cum illo convenerant:
 Firmiliano scilicet Cappadociæ,

& Theocristo Palaestinae Provinciae episcopi invitatum fuisse, ut ad Synodum Antiochenam occurreret, in qua quidam Novati schisma confirmare tentabant. Scribit etiam sibi nuntiatum fuisse, quod Fabius quidem diem extremum obiisset, Demetrianus vero in eius locum episcopus Antiochenae ecclesiae esset constitutus. Sed & de Hierosolymorum episcopo mentionem facit his verbis: Quod enim ad Alexandrum spectat, is in carcerem conjectus, beato exitu defunctus est. Sequitur deinde altera ejusdem Dionysii epistola ad fratres Romae constitutos, per Hippolytum missa: de officio Diaconi. Alteram item ad eosdem epistolam scribit de pace, & pariter de poenitentia. Rursus aliam ad confessores ibidem constitutos, qui Novati sententiae etiam tum favebant. Duas quoque alias ad hos ipsos epistolas misit, posteaquam ad ecclesiam rediissent. Alias quoque complures ad diversos scripsit epistolas, ex quibus quicumque illius operum studiosi sunt amatores (sunt autem etiamnum plurimi) multiplicem percipere possunt utilitatem.

Explicit Liber sextus Historia
Ecclesiastica.

καὶ ἡ Παλαιστίνῃ Θεοκρίστῳ, ὡς ἀνέβη
Συνόδον ἀπαλήθειαν καὶ Ἀντιόχειαν, ἣν
ἔνοσάτε κραύνην πῖνες ἐπεχειρῆν τὸ
μα. πρὸς τούτοις ἐπισέλλει μὴ νοθεύειν αὐτὴν
Φάβιον μὲν κεκοιμηθῆσθαι. Δημητρίαν δὲ
δοχον ἐκείνη τῆς καὶ Ἀντιόχειαν Ἐπισκοπίας
καθεστάναι. γράφει ἡ καὶ πρὸς ἡ Ἱεροσολι-
μοίς, αὐτοῖς ῥήμασι Φασκων. ὁ μὲν γὰρ μακα-
ριος. Ἀλέξανδρος ἐν Φραγρῶν ἡρώδῃ μα-
καρίως ἀνεπαύσατο. ἐξῆς ταύτη καὶ ἕτερας
ἐπιστολὴ τοῖς ἐν Ῥώμῃ ἔτι Διονυσίου
διακονικῆ, διαῖππολυτῆ. τοῖς αὐτοῖς ἡ
καὶ εἰρήνης διατυπῆται, καὶ ὡσαύτως καὶ
Ἰανουάριος καὶ αὐτὸν πάλιν ἄλλῃ τοῖς ἐκεί-
νοισι, ἐπὶ τῇ ἔτι Νοσάτε συμφεραμένη
γνώμῃ. τοῖς ἡ αὐτοῖς τέτοις, ἕτερας δὲ
θεμλίους ἑπὶ τῇ ἐκκλησίᾳ Ἰππελλῆ. καὶ
ἄλλοις ἡ πλείοσι ὁμοίως διὰ γραμμάτων
μιλήσας, ποικίλας τοῖς ἔτι νῦν ἀποδόν
τῶν λόγων αὐτῶν ποικίλους καταλέγει
ὠφελείας.

Τέλος τῆς ἑξῆς λόγῃ τῆς ἐκκλησιαστικῆς
ἱστορίας.

Τὰ δὲ καὶ ἡ ἐξῆς βιβλίον τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας.

- α' Περὶ τῆς Δεκίας καὶ Γαλλίας κακοτροπίας.
β' Τίνες οἱ καὶ τῶν ἐν Ῥώμῃ Ἐπίσκοποι.
γ' Ὅπως Κυπριανὸς ἀμα τοῖς καὶ αὐτὸν Ἐπισκόποις τῶν ἑξῆς αἰρέτικῆς πλάνης
πυρέφουλας λατρεῖν δὲν καθαίρειν πρῶτον ἐδοξάσεν.
δ' Ὅπως καὶ τῶν Διονυσίου συνέταξεν Ἰππελλῆ.
ε' Περὶ τῆς καὶ τὸν διωσμὸν εἰρήνης.
ς' Περὶ τῆς καὶ Σαβέλλιον αἰρέσεως.
ζ' Περὶ τῆς τῶν αἰρέτικῶν παμμάρη πλάνης, καὶ τῆς θεοπέμπτης ὁράσεως Διονυ-
σίου, ἕτε παρείληφεν ἐκκλησιαστικῶν κανόνων.
η' Περὶ τῆς καὶ Νοσάτον ἑτεροδοξίας.
θ' Περὶ τῆς αἰρέτικῶν ἀθέου βαπτίσματος.
ι' Περὶ Οὐαλεριανῶν, καὶ τῶν αὐτὸν διωγμῶν.
ια' Περὶ τῆς τότε Διονυσίου καὶ τοῖς καὶ Αἰγυπτίον συμβάντων.
ιβ' Περὶ τῆς ἐν Καισαρείᾳ τῆς Παλαιστίνης μαρτυρησάντων.
ιγ' Περὶ τῆς καὶ Γαλλίαν εἰρήνης.
ιδ' Οἱ καὶ ἐκείνοι συνηκμακότες Ἐπίσκοποι.
ιε' Ὅπως καὶ Καισαρείαν Μαρίνου ἐμαρτύρησεν.